
Эски шаҳар посбони

601
Q. 602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Мирзааҳмад Тошкентда
Октябрь қурулди қўзғолони
бошланганда Очилов Бобожа

Мен розан бўлдим ва Қўшмоҳаммаддан қочиб бериш-
ни талаб қилдим. Мен қўш-
маҳаммаднинг қўлидан қў-
ли берди. Хатда эски шаҳар-
лар ахвол, ўзбек ишчилар
Ревкомнинг биринчи чакир-
ғи биланқў қўлга кўра-
олиб, курашишга тайёр қа-
дигилари муфассал ёзил-
ган эди. Хат охиридаги бир на-
ча жумладан меннинг бир
кўп ишчилар қасаба сою-
зи аъзоси эканлигим,
шаҳар ишчилари ва кам-
бағалларнинг вақили с-
фатида тошпириқлар бажар

ўтинга таҳдид қилаётганда,
қоғ бандитлар лагерида би
дан тўс-туполон бўлиб қо
ганлигини, кучлар тезла
бидан қайтадан гуруپпалар
тирилаётганлигини сезма
қолдик. Дастлаб ҳеч нарса
ни тушуниш бўлмади. Бир
оз вақт ўтгандан кейин,
ерда найзабозлик бўлаётган
дай кўринди. Билиншичи
Ўзбекларнинг қуроллангани
отряди булжак прапорщик
ларга орқа томондан ҳужу

Х. СОДИҚОВ,
тарих фанлари кандидати

СУРАТДА: Ғўбекнинг
ССР ҳақлари тарихи м
зейи архивдан олнинг
суратда сиз революция
тералари сафида иккин
жавандоз М. Мирҳодие
(иккинчи қаторда ўнгдан и
кинчи) қўлиб турибсиз.

ун уч йилдирин киша у
яхши исмаслиги натижи
совуьдан қийналмади.
бунинг устига ўйинининин
кичи қаватида қишини
совуь суз қиймайди.

Яқинда бизга қизмат
сатган 49-ЖЗУ с
ўларинида ремонт иш
бошлашди, деб хабар
ди. Афсусин, қувонимиз
қа бормиди. Слесарлар
квартирандан 13-кварти
бўлган уларда ремонт
рини бақаришми 20.19
ути кетишди. Уйинида

жасида
Яна
инг ик-
ин-ёзин

кўр-
арлари
ларини
қилиш-
з узоқ-
24-
ирагача
ишла-
блонка
а қачон

001153-

и, — дейишди шофёрлар тўп.

Отаббеов, Дамидовлар
ка равона бўлишди

Ачинарлиси — Била

изми, — деди ўзини Ва-

журналистлар

р. ЧИСИ ВА МЕХНАТ ВЕЗЕ

терани.

Б а л а н д т о ғ л а р о р т и д а г и ш т а т

яшарини иттиллаётган таъқи
 дуҳуден девдорлар ва чимзор
 дар билан ғовланган икки
 қаватли уйлар орасига си
 гиб кетади. Кўчанинг қўй
 қисми — «Даунтаун»да ко
 رونгу тушунича йўллардан
 анвойи халойиқ: қора ко
 стюм кийган хизмат қишлар
 и, парво-фалак сайёҳлар,
 кўча созандалар ва рассом
 лар, бўкирок хатиблар ва
 муқондорлар, дарбадарлар ва
 турли сайрилчар тақий
 лад кетган. Кечга бориб мар
 каз ҳузуллар қолади, кўча
 ларда фақат полиция маши
 налари ва кўча узра туратиш му
 киин бўлади.

АҚШдаги жиноятчилик
 тўғрисида Америка газетала
 ри тез-тез жуда кўп нарс
 ани тўради, махсус телеви
 зиялар программалар намойи
 штилади, китоблар чиқарила
 ди. Уларнинг авторлари жи
 ноятчилик илдизлари ва са

4 Полиция бошқармасынинг маълумотларига кўра, яқинда бўлган баъзи жиддий жиноятлар билан танишнинг кеңкурун соат ўнда Оушнинг Авенюда қурол ўқитилиш таълимчилиги қилинган. Брижвё — драйвда эрталаб соат 4 да кватираларга бостириб қилиришган. Камерон авенюда кватираларни уриб кетишган ва ҳоказо ва ҳоказо. Бир ҳафтада 500 га яқин оғир жиноятлар содир бўлди. Холубуки, Сан-Францискода Америка андалазларига кўра, АҚШнинг энг тинч ва осойишта шаҳарлари қаторига қиради. Унинг аҳолиси бир миллионга ҳам бормеган, негандиган жой ҳам йўқ, бир томондан Тинч океанга яқинки томондан тоғлар тўсиб туради. Чуночин шаҳарда паст-баланд тепаликларда жойлашганлигидан Голливуд кишининг юрагини ҳовучларда тадитан қувлаш манзараларини суратга олишга имкон беради: автомобильлар осмонга чучиб чиқиб кетгандек бўлиб туюлади, кейин шалобэтиб асфальтга тушади, каскадерларнинг қаққонлиги ҳамда автомобиль рессораларининг пишчилиги билан томошабиларни ҳайратда қолдиради.

Кинода буларни қизиқиб томоша қиласиз-у, лекин ҳаётда бошқача сезилар вужудга келди. АҚШга келганда, кўп вақт йўлдош учраса, уй лифтига киришга жўрнатилмаётган юрганлигини, кўчада

ворларига суяниб-суяниб қилди, зил доқ қолдириб борарди. Иўловчиниги пичоқ еган, жойидан қон оқарди. Қурулоғи талончиликка дуч келган бўлса керак. У эшилларни тақиллатар, кўнуроқларини чапар, заиф овоз билан ердан беришларини илтижо қиларди. Шунда эшик пардалари ортдан одам шарпаси кўнурданаю, лекин ҳеч қил эшик очиб ердан бермасди.

Сан-Францискода яшайдиган 29 яшар Гордон Карпен терга орадан бир неча соат ўтгач, тасодифий равишда соччи полициячи дуч келиб қолди. Шундай қилиб, «Бунда йигит касалхона йўлида қотиб қетишдан ҳушга келмай вафот этди. Шунда врачлар йигитга ҳеч бўлмагандек биттагина эшик очилганидан у тирик қолиши мумкин эди» дедилар. Бирон қимса полицияга телефон қилганида ҳам у тирик қоларди, лекин бундай бўлмади.

Гордон Карпенгтер қонсиз раб ўлган кўчада турувчи эш оила бошлиғи Калифорния телевиденисининг репортёрига бундай уқдирибди: «Сиз нимани хоҳлайсиз? Америкамизда ҳар бир киши ёлғиз ўлади».

ЮРИЙ УСТИМЕНКО,
Сан-Франциско — Москва

яги-
вчи
тиб
гон-
аги
бў-
бин
ига
ил-
ган.
на
шу
раб
би-
ке
оди.
ниб,
ҳа-

жи-
ган.
нинг
зор-
и.

али
ет-
қи-
Ер
азги,
нам-
ника
гла-
кти-
то-
ена

Орол бўйидаги ўйлар

Санамайман ўтган кунимни,
Ҳаммасига дош бераман,
дош.

Ҳайратимни ёки унимни,
Синамоққа етарми бардош!
Улаётир дедилар Орол,
Бугун тенглик улар,

Балки энди, балки...
ахтимоил,
Уша кунлар бўлар,
дедилар.

Уша кунга меннинг арзим
бор,
Уша кунлар бир зумга
қайтсин.

Йўлларида қанча ҳаёллар,
Қанча хато борлигини айтсин!
Ҳақлар айтсин, ҳақ йўлни
топиб,

Токи таскин етсин дилимга.
Хабар берай ҳовлиқиб, чопиб,
Елгон билмас ахли элимга.
Бориб айтай халқимга тагин,
Елгон бари! Орол ўлмаган.
Йўлларида бекор хиёнат,
Йўлларида гумон бўлмаган.
Сўрар мендан саҳар эгата,
Кўчат экиб лой кечган аёл.
Бир кун сўрар бугдой ўрими,
Қоқ пешинда чаққанга ҳаёл.
Термулади узун тоҳира,
Анҳор бўйи солланган

Орол тўлиб турибди, мана,—
Дейишга мен топайин имкон.
Улма, Орол, ўлма Оролим,
Сенинг қуриб кетишинг ёлгон!
Биламан бор қалбингда

Юрагингда бордир
гумонлар.

Улма Орол, ўлма, Оролим,
Ҳар ерда бор яхши ёмонлар.
Санамайман кунларини топиб,
Нохай ўлсин, то сен ўлгунча.
Йиғлаб ёзай, йиғлаб жим
турай,

Соҳилларинг сувага тўлгунча!
Инобат НОРМУРОВА.

АБДУЛЛА ҚАХХОР
МУЗЕЙИ

Бундан буён Ўзбекистон пойтахтининг аҳолиси ва меҳмонлари учун Герман Лопатин кўчасидаги 26-уй адабий масканга айланади. Мирзатераклар ва мевали дарахтлар билан ўралган икки қаватли уйда 23 сентябрь кунини Ўзбекистон халқ ёзувчиси, СССР Давлат мукофоти лауреати Абдулла Қаххор уй-музейи тантанали равишда очилди.

Қоқ ўртасида бир вақтлар адибнинг ўзи эканан ҳурмо дарахти ўсиб турган соя-салқин шина ҳовли шу кунини катта байрамдаги шаҳар майдонини эслатиб — бу ерга жуда кўп одамлар келишди. Бу кун атоқли адибнинг дўстлари, ҳамкасблари, ёзувчи истеъдоднинг ҳақиқий муҳлислари учун қаникам байрам бўлди.

...Беч зинапоё Абдулла Қаххорнинг иш кабинетига олиб чиқади. Бу ерда ҳамма нараса адиб ҳаёт чоғида қандай бўлса, худди шундай ҳолатдадир. Китоб жавонлари шифтга етди. Адибнинг энг севишлик сўз усталари Гоголь ва Чеховнинг асарлари алоҳида тоқчаларга тахланган. Уч оёқли гоғроқ думалоқ столда чет эл сафарларидан берида совға қилинган бахтасодат ва фаровонлик тимсоли — хинд маъбудаси — Шиванинг бронзадан ишланган ҳайкали турибди. Ёзувчи диний ақидаларга ишонмас-да, аммо Раж Капур ва Хиндустоннинг бошқа санъат усталари билан бўлган учрашувлардан хотира тарихида уни сақлаб эди.

Ундан нарироқда кенг ёзув столи бор. Адибнинг бўхтон ва иккиозламачиликни, соҳили ва жаҳолатни — яшаш-та ҳалақит бераётган барча нарсаларни фойш қилган ўлма сатрлари айна мана шу ерда дунёга келди. Абдулла Қаххор ўзига нисбатан жуда талабчан, ҳассос ёзувчи эди.

Қўлэзма дафтарлар ва ярусча-ўзбекча олти томлик лўғат билан ёнма-ён олтига ён дафтарчаси турибди. Уларнинг ҳар варағи фикр хазинасидир. Мана ана шу қайлардан бир нечаси: «Агар яхшилик гараздан ҳоли бўлмаса, ёмонликдан фарқи қолмайди.

Ёзувчи келажакнинг маҳсус муҳбири».

Экспонатлар орасида хатлар, таъризлар, фотосуратлар альбомлари, адиб тур-рида замондошларнинг хо'тиралари бор. Масалан, рус китобхонларини «Синча-ла» повести билан таниш-тирган Константин Симонов Абдулла Қаххор турғисида қуйдагиларни ёзган эди: «Ў ёзувлик, бемаънилик, ра-

зилликни назардан четда қол-дирилмас эди ва бу эса уни кўпинча ташвишлантирар-ди. Бу ташвиш унинг доно кўзларида акс этиб турар эди. Аммо у турмушдаги бундай иллатларга бошқача муносабатда бўлолмас, афти-дан у бошқача муносабатда бўлишни истамас ҳам эди».

Республикада узоқ йиллар давомида нашриётлар Абдулла Қаххорнинг ўткир, тан-қидий асарларини босибдан чўчири. унинг ижоди тур-ғисида лом-мим дейилмас эди. Бироқ турмушнинг ўзи у ёзган барча асарлар — ҳа-то бундан ўнлаб йиллар ил-гари яратган асарлар дав-рга қанчалик ҳамоҳанг экан-лигини кўрсатди. Ойнавад икки табачилик шифада Аб-дулла Қаххорнинг йигирман-чи йиллар охири ва ўттизин-чи йиллар бошларида нашр этилган асарларидан тортиб кейинги вақтларда чиқари-лган асарларига қўйилган.

Бу ерда адибнинг «Са-роб», «Қўнчинор чироқла-ри», «Синчалар», «Ўтмиш-дан эрталар» сингари ро-ман ва повестлари, «Шохи сўзана», «Оғриқ тишлар», «Тобутдан товуш» комедия-лари, қўлдан-қўп ҳикоялари, очерклари ва фелетонлари-ни кўриш мумкин. Бу асар-лар турли тилларда — фран-цуз, грек, араб, форс, ыет-

нам тилларида. Совет Итти-фоқи қардош халқлари, со-циалистик мамлакатлар халқ-лари тилларида нашр этил-ган.

Мана, жигарранг муқова-ли китобча — «Шохи сўза-на» комедиясини варақлай-миз. Бу асар ўзбек драма-турғларининг чет элларда саҳнага қўйилган биринчи пьесасидир. Комедия мам-лакатдаги етмишта театрда шунингдек Прага, Пекинада саҳнага қўйилди. Абдулла Қаххор бу пьесаси учун 1952 йилда СССР Давлат мукофотиغا сазовор бўлган эди.

Бурчакда деворга осиб қўйилган дуторта кўнзингиз тушади. Ёзувчи ижод қилиб чарчаган пайтларида ёки ёл-ғиз вақтларида қўлга дутор олиб чалар ва оҳиста хир-гойи қилар эди.

Хонадаги ҳамма нараса адиб шахсиятининг бетакор-роқ хусусиятларини сақлаб қо-лганлиги, унинг ёрқин ва машаққатли ҳаётини, орзу-умидлари ва ижодий режа-ларини акс эттириб турган лигида ишонч ҳосил қиласиз.

Э. ТУХФАТУЛЛИНА.

ЎЗАТГ муҳбири.

СУРАТЛАРДА: Абдулла Қаххор ишлаган ва ижод қил-ган уйда мемориал лавҳа-нинг очилиш маросими. С. Маҳмамов фотолари.

ДУРДОНА ОБРАЗЛАР

Ўзбекистон ССР Халқ арти-сти Лутфулла Назруллаев ўзи-нинг узоқ самарали ижодий фаолияти давомида бир қатор дурдона образларни яратиш-га эришди. Санъаткор Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат акаде-мик драма театри саҳнасида намоиш этилган «Амлет», «Хуррият», «Алишер Навоий», «Шохи сўзана» спектаклларида баркамол роллар ижод этган.

Ўзбекистон телевидениеси 30 сентябрь кунин биринчи программа орқали соат 22.00 да Улуғ Октябрьнинг 70 йил-лигига бағишлаб «Санъат ус-талари» туркумидан намоиш этакдан кўрсатувда Лутфул-ла Назруллаевнинг ижоди ҳа-қида гап боради. Кўрсатувни санъатшунослик кандидати То-ир Исмолов олиб боради. Бу кўрсатувда Ўзбекистон ССР Халқ артисти, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти-нинг лауреати Зайнаб Садриева, республикада хизмат кўрсатган артист Насмат Дўстхўжаев, санъаткорнинг ўғли киноопе-ратор Баҳодир Назруллаевлар иштирок этишади.

ҒАФУР ҒУЛОМ ИЖОДИ

Ўзбекистон телевидениеси Улуғ Октябрьнинг 70 йиллиги-га атаб ана бир кўрсатув тай-ёрлади. У Ўзбек санъат поэзия-сининг дарга шоири Ғафур Ғу-ломнинг ижодида бағишланган. Бу кўрсатув 2 октябрь кунин би-ринчи программа орқали соат 19 дан 50 минут ўтганда то-мошбинлар диққатига ҳавола этилади. Телевидение адабий-драматик кўрсатувлар бош редакцияси ижодкорларнинг маълум қилишларича, бу кўр-сатувда шоир Ғафур Ғулом ҳаётлиги чоғида ўзи ўқиган «Туркиб йўлларида», «Сен етим эмассан», «Согиниш», «Қуз» каби шеърлари магнит плёнкасидан тингловчиларга эшиттирилади.

ШЕЪРИЯТ БИЛАН УЧРАШУВ

Ўзининг оҳангдор шеърлари билан китобхонлар диққатига сазовор бўлиб келётган шоир Шавкат Раҳмон баракали ижод қилмоқда. Унинг «Рангин лаҳ-залар», «Орагининг қирралари», «Очқиқ кунлар», «Бедор тош», «Уйғоқ тоғлар» сингари китоблари нашр этилган. Ҳо-зирги пайтда у жаҳон поэзия-сида доврғи таралган Феде-рико Гарсия Лорканинг шеър-ларини испан тилидан ўзбек-чага таржима қилмоқда. Яқин-да у В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети-нинг маданият саройида бўл-ган учрашувда ўзининг янги шеърларини ўқиб билан бир-га, ҳозирги пайтда ҳаётимиз-да олиб борилаётган қайта ку-риш ва жадаллаштириш ма-салагарига доир кўпгина са-волларга яхши жавоб берди. Телевидение «Шеърият билан учрашув» деб номланган бу кўрсатувни 3 октябрь кунин со-ат 15 дан 10 минут ўтганда намоиш қилади.

МАКТАБДА УЧРАШУВ

Шаҳримиздаги 84-ўрта мак-табда таниқли ўзбек ёзувчили-рининг ҳаёти ва ижодида ба-ғишланган адабий кечалар ўт-қилиш ахши аънағана айланган. 28 сентябрь кунин мактаб пе-дагоглари ва ўқувчилари Аб-дулла Қаххорнинг ҳаёти ва ижодида бағишлаб адабий ке-чага ҳозирлик қўйди. Унда ёзувчининг драма асарларидан парчалар кўрсатилади. Абдул-ла Қаххорнинг умр кўйдоши, республикада хизмат кўрсатган маданият ходими Кибриё Қеҳ-хорова ёзувчи муҳлисларининг ҳурматли меҳмони бўлади.

А. ПУЛАТОВ.

Болалар

Касалхона. Кўз олди бўлиб зимзиё
Бир қизча чекарди даҳшатли азоб.
Учиб бораётган чоғида гўё
Уриб туширилган қўшчага ўхшаб,
Сукунат...

Енида оппоқ халатда
Доктор қилган эди сўнгги хулоса.
Умиди узилган эди ҳаётдан,
Онасини ёнига чорларди роса,
Ўйлаб топганим йўқ бу қора кунни,
Қиз бошига тушган аяч қўлфатини.

Алаҳсираб ёниб ўтказган тунни
Лаънатлагим келар бундай қисматни.
Истайман, болалар қўшлардай енгил
Ййраб ўйнаб юрсин чаманлар аро
Алаҳсиб, тўшакка михланиб ёш дил
Турпоққа қориниб кетмасин сира,
Болалар бахтимиз,
Бўлингиз ҳушёр!
Нур сочган қуёшу гиёҳлар табиб,
Доктор игнасига тоширмай зинҳор,
Авайланг уларни эй дўсти ҳабиб.

Ҳаёт йўли

Кимдир машғала тутиб
Борар бошдан баландга.
Кимнинг қафтида кўмир,
Шошпада ҳаётга...

Ҳақиқатнинг йўлида,
Кимнинг қўлида оқ гул
Қора фикр дилида,

Мен яшаган шаҳарда
Яшар у соҳибжамол.

Мен ўтган қўчалардан
Ўтар у ҳам эҳтимол...
Мен олган нафасдан у
Олиб, кўради ҳаёт.
У қизин билмайману
Жондан севаман фақат...

Автопародия

Соқолим ўсган кактус тиканидай,
Типратикон игналари мисол.
Молдай ишласам ҳам йўқдай омадим,
Ҳамонки илҳомим кўрсатмас иқбол.
Овозим дўрилар асабини бузиб,
Ғижирлаган каби эски ўрнидиқ.

Куз туманин оғир, қишининг қақшатқич
Кунлари ҳамёнда бир мири ҳам йўқ...
Аммоки беҳисоб қофияларим,
Аммоки жаранглар бир кунин созим,
Хизматга яраша янграسا торим,
Жуда машҳур бўлишим лозим.

Рифат ГУМЕРОВ

Абдулла ҚАХХОР.

Ҳабиб Абдуллаев
ҳикоя қилади

Қадим замонда кунин-тунин ҳаммага амр-фармон бериб ўт-ган бир дилдор мансабдор мансабидан бекор бўлди, бекор бўлганидан кейин унинг амр-фармонига ҳеч ким қўлоқ сол-майди, ҳатто ити ҳам «ёй» ёки «қўйининг бер» деса ирил-лайди бўлиб қолди. Мансабдор ҳар ёнга бош уриб иш-чиқаролганидан кейин, нихоят ҳуморини ёздиган бир машғулот топди: маҳалладаги ҳовуз бўйига калли кўрғана солиб ўтириб олди-да, пақир кўтариб сувага келган ҳар бир кишига ўқибди:

— Пақирининг тушири! Пақирининг торти! — деб амр-фар-мон бера бошлади.
Бу машғулоти унинг ҳуморини анча ёзди.
Бизнинг замонимизда ҳовуз йўқ...

1962 йил.

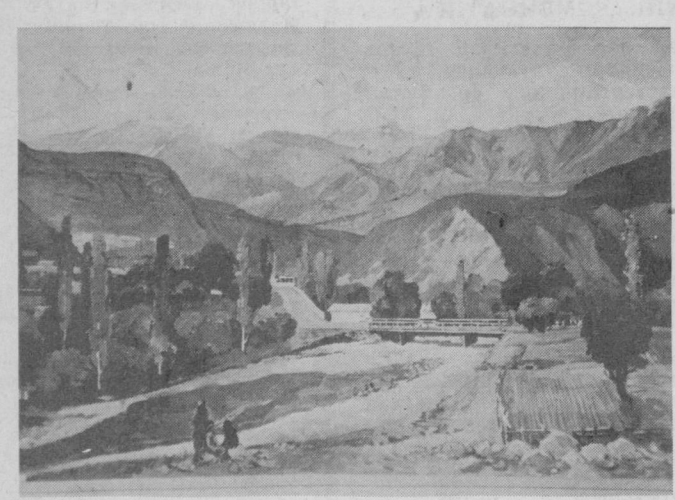
Мастнинг мастга
маслаҳати

Ичишиб ўтирган икки пианистанин бирини деди:
— Қиёматлик оғайним, сен мендан ҳар қалай, бир-икки пақир арақини ортиқроқ ичгансан, биласан, менга айтгин: қан-доқ қилсам маст бўлмайман... йўқ, маст бўлсам майли, қан-доқ қилсам маст бўлмайман!

Иккинчи пианиста жавоб берди:
— Учиб қолмайин десанг кунингга қараб ичи!
— Кучини билломай доғдаман-да!
— Билиш осон, — деди тажрибали пианиста, — ҳар икки стакан ичганингга елкангдан ошириб туруп, тулук елкангдан бе-малол ошиб тушса, ича бер, ҳош қувватинг жойида! Бор-диги, тулукнинг бир учи елкангга, бир учи лабингга қолса бас қил, бошқа ичма!
Бироқ иккала улфат ҳам елкандан ошириб тулурини уну-тиб қўйди.

1965 йил.

Рассом кўрғазмаси

Ҳаваскор рассом Рустам Алимов яратётган асарлар кўпчи-лик санъат муҳлисларига манзур бўлмоқда. У ўз асарларида замондошларимизнинг ўй-кечинмалари, юртиқиз манзарала-ри ва ҳаёт тароватини хилма-хил бўёқларда тасвирлашга ин-тилади. Яқинда Ўзбекистон Архитекторлар союзининг кўрғаз-малар залида рассомнинг 50 дан зиёд ишларидан тузилган кўрғазмаси намоиш этилди.

СУРАТЛАРДА: Р. Алимов чизган «СССР халқ артисти Б. Кориева портрети» ҳамда «Манзара» асарлари.
Х. Мирзакаримов фотолари.

Ёрқин ҳаёт куйчиси

— Октябр инқилоби ғалаба қилган кунин уч яшар бола эканман. Менга эски мактаб-да ўқиш насиб этмагандан севинмай бўладими? Совет мактабиди ўқидим. Даст-лаб, ҳозиргига ўхшаб маҳсус мактаб бино-лари йўқ эди. Эски турар жой ёки макит учун қурилган биноларда замонавий усул-да дарс ўтилари. Рассомликка қизиқиб қолибман. Бу ҳавас мени Тошкент бадий билим юртига етаклади. Баҳром Ҳамда-мов, Александр Волков, Оганес Татевасян каби устозлар етакчилигида рассомлик сирларини ўргандим. Ва лекин бошланган Улуғ Ватан уруши сабабли мўйқаламини қўйиб, қўлга қурол олиб жангга киришга мажбур бўлдим.

Ҳа, уруш ва меҳнат ветерани, республи-када хизмат кўрсатган маданият ходими, кенса мўйқалам соҳиби Ҳикмат Раҳмонов 1938-1945 йилга қадар жанг майдонлари-да бўлиб жасорат кўрсатди. Унинг нўкси-ни «Қизил Юлдуз» ордени ва бир қанча медаллар беэаб турибди. У қирғ йилдан ошқ вақтдан бери «Рассом» комбинатида ижод қилиб келмоқда. Ҳикмат ака ёрқин ҳаётимизни ёрқин рангларда қўйлаб ке-лаётган санъаткордир. Унинг манзара, натюрморт, портрет, гоийи мазмунга бой тематик намуналари кўрғазма ва музей залларини беэаб турибди.

Рассом ижодхонасида сақланаётган «Биз тинчлик истаймиз» полотноси аниққа-диққатга сазовордир. Сўлим манзара қўй-нида тўлганган ёшлар қўллариди байроқ-лар, тинчлик, дўстлик ҳақидаги плакатлар кўзга ташланади. Осмонда парвоз этаётган оқ қабуларлар — тинчлик рамзи. Диққа-тимизни тортаёт ана бир тасвир «Наврўз» деб аталади. Рассом қадимдан давом этиб келаяётган халқ миллий байрамининг тобо-ра сайқал топаётганини, «Наврўз» софиди, тўқлик, осийишталик, дўстлик байрами

бўлиб келаяётганини мадҳ этган. Полот-ноларга қўнган оқ, зарҳал, ҳаворанг ранглар асарнинг гоийи мазмунини оширган.

Санъат муҳлислари тасвир устасининг «Сен етим эмассан» асарини яхши били-шади. Унда уруш туғайли ота-онасиёз қол-ган болаларни ўзбек оилалари томонидан Тошкент темир йўл вокзалида қутиб оли-наётгани ифода этилган. Ҳикмат Раҳмонов шу мазмун давом эттириб, «Севинч ёшлар» номли асарини қиёматга етказди. По-лотнода совет халқларининг бир-бирига меҳрибон дўстлигини кўтаринки руҳда акс эттирилган.

Ҳикмат Раҳмонов яратган асарлар ярим аср мобайнида мингдан ошиб кет-ган. Ўзига хос галереяни ташкил этади. У республикамизнинг ёш авлодидан тор-тиб, кенса авлод ҳаётигача завқ ва меҳр билан тасвирлаган. Болалар мазмундаги «Ез қувончи», «Ким қучли?», «Янгире бо-лалари», кенсаларга аталган «Қўлпилла-ма», «Қўша қаранглар», «Пардозсиз ҳам гўзалсан» каби асарлари кўйлаб кўрғазма-ларда санъат муҳлислари эътиборини со-м этган. Энг яхши асарларидан бири «Қўша қаранглар» Боку шаҳридаги «Бахт ўйи» учун сотиб олинган. «Мешкобчи бува» полотноси Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейи залларида муно-сиб ўрин олган.

Кенса авлодга мансуб кўпгина рассом-лар эндиғи ёшлар анча саводли, сезир эканликларида қувонилганча бор. Истеъ-додли ёш тасвир усталари Ҳ. Раҳмоновдек устозлардан рассомлик сирларини мукам-мал ўрганиб, ўзбек тасвирий санъатини янги гоилар билан бойитмоқдалар.

М. АХМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейи-нинг катта илмий ходими.

ЖИНОЯТ
СОДИР БУЛАДИ

Қўлга тушди
○ 30 август кечаси номаъ-лум шахс «1-Ташавтомаш» мас-сивида жойлашган ДОСААФ тирининг томини тешиб бешта миллик ва 114 сўм пулни ўйир-лаб кетган. Текширишлар на-тижасида бу жиноят 256-мак-табининг бешинчи синф ўқув-чиси А. Исроилов томонидан содир этилганлиги аниқланди ва у қўлга олинди.
○ 19 сентябрь соат 22 дан 30 минут ўтганда Новий путь

кўчасида номаълум уч киши П. Кузин бошқариб бораётган «Е 36—73 ТН» рақамли «Мос-квич» автомашинасини тўхта-тишган. Улар ҳайдовчидан Воронский кўчасига қадар эл-тиб қўйишни илтимос қилиш-ган. Машина манзилга етгани-да улар қутилмаганда ҳайдов-чинин машинадан иргитиб юбо-ришган ва машинани олиб қо-чиб кетишган. Текшириш ва қидиришлар туғайли жиноят-чилар аниқланди. Тергов иш-лари бошланди.
○ 20 сентябрь кечаси 2-Қорасав массивидаги 36-уй ол-дида турган «Б 59—01 ТН» рақамли «ВАЗ—2103» авто-машинасини «Х» исмли граж-

данин олиб қочишга ҳаракат қилганлиги ҳақидаги хабар олинган эди. Жиноятчи маши-на эгаси Г. Николаев томони-дан кўнга туширилди. Тергов ишлари олиб борилюқда.
БЕЗОРИЛИК
○ 21 сентябрь кечки пайт «Қўйлик—58» массивидаги 21-уй о л д и д а номаълум шахс маст ҳолда бора-ётган Х. Холмедовнинг қат-тиқ калтаклаганлиги ва у оғир жароҳат билан касалхонага ёт-қизилганлиги ҳақидаги хабар олинган эди. Ички ишлар ор-ганлари ҳодимларининг амал-га оширган чора-тадбирлари туғайли бу жиноят Оржоник-идзе районида яшайдиган, ав-

вал судланган «Б» исмли граж-данин томонидан содир этил-ганлиги аниқланди ва у қўлга олинди.
○ 21 сентябрь кечаси Со-ветская кўчасидаги Бобожонов бекатида «Р» исмли граж-данин ҳеч қандай сабабсиз жан-жал чиқариб Б. Обиджоновни қаттиқ калтаклаган. Безори қўл-га туширилди.
ЎҒИРЛИК
○ 20 сентябрь кечаси но-маълум шахс «Ташметро-строй» трестининг К. Шаро-пов кўчасидаги 27-уйда жой-лашган омборхонаси эшигини синдириб кириб олтига акку-

муляторни ўғирлаб кетган. Жи-ноят соқилик назорати ахши ташкил этилганлигини туғай-ли юз берган.
○ 20 сентябрь кечаси но-маълум шахс Т. Шевченко кў-часида истиқомат қиладиган Б. Кимнинг квартираси ойнасида-дан кириб «Электроника — 302» магнитофонини ўғирлаб кетган.
○ Худди шу пайтда номаъ-лум шахс Юнусовд массив 19-кварталидаги 2-уй олдида турган Н. Ботировнинг «Г 20—09 ТН» рақамли «ЗА—968» автомашинасининг иккита ор-қа йўлдирагини ўғирлаб кет-ган.
○ 21 сентябрь кундузи Уз-

бекистон ССР Фанлар акаде-мияси Шарқшунослик институ-тининг 34-хонасига кириб но-маълум шахс институтнинг кат-та илмий ходими Э. Бобоева-нинг 35.5 размерли этини, 48 размерли топасини ўғирлаб кетган. Текшириш ишлари олиб борилюқда.
АВТОМОБИЛЬ ОЛИБ
ҚОЧИЛДИ
○ 20 сентябрь кундузи Каб-луков кўчасида жойлашган қурилиш материаллари мага-зинининг олдида Р. Авезов-нинг «Б5—95 ТНР» рақамли қизил рангли «Москвич—412» автомашинаси олиб қочиб ке-тилган.

○ 20 сентябрь кечаси Чи-понзор массивининг 11-квар-талида жойлашган 3-уй олди-дан М. Шарпегиннинг «А 00—45 ТН» рақамли «ВАЗ—2107» автомашинаси олиб қочиб ке-тилган. Амагга оширилган тад-бирлар туғайли машина 23-кварталдаги 289-мактаб олди-дан топилди. Унинг орқа ойнаси ва ичидидаги магнитофон гоий-б бўлган эди. Қидириш ва тек-шириш ишлари олиб бори-люқда.
Ўзининг учратган жиноятчи-лар, тартибсизликлари, уларга сабаб бўлган кишилар ҳақида 33-71-47 ёки 56-99-10 телефон-лари орқали хабар қилишни-гизин сўраймиз.

